

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 105g/2021

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 279¹ alin. (2) din Codul de procedură penală
(*disjungerea cauzelor penale II*)

CHIȘINĂU

15 iulie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 14 mai 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarelor,
Deliberând pe 15 iulie 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 279¹ alin. (2) din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, ridicată de dl avocat Borislav Babenco, în interesele dlui Nicolae Ceban, în dosarul nr. 1-2186/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl Alexandru Negru, judecător în cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, se află cauza penală de învinuire a dlor Ion Duca și Nicolae Ceban de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 217¹ alin. (4) lit. d) [*circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare în proporții deosebit de mari*] din Codul penal.

4. Pe 11 mai 2021, în cadrul ședinței de judecată, dl avocat Borislav Babenco a ridicat, în interesele inculpatului Nicolae Ceban, excepția de neconstituționalitate a articolului 279¹ alin. (2) din Codul de procedură penală, care reglementează disjungerea cauzelor penale, invocând, între altele, dezacordul cu disjungerea cauzei la faza de urmărire penală.

5. Printr-o încheiere din aceeași dată, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 4
Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 42 Competența în caz de indivizibilitate sau conexitate a cauzelor penale

„(1) În caz de indivizibilitate sau de conexitate a cauzelor penale, judecata în primă instanță, dacă are loc în același timp pentru toate faptele și pentru toți făptuitorii, se efectuează de aceeași instanță.

(2) Constituie indivizibilitate a cauzelor penale cazurile în care la săvârșirea unei infracțiuni au participat mai multe persoane, când două sau mai multe infracțiuni au fost săvârșite prin aceeași faptă ori în cazul unei infracțiuni continue sau prelungite.

(3) Constituie conexitate a cauzelor penale cazurile:

1) când două sau mai multe infracțiuni sunt săvârșite prin fapte diferite de una sau mai multe persoane împreună, în același timp și în același loc;

2) când două sau mai multe infracțiuni sunt săvârșite de aceeași persoană în timp diferit ori în loc diferit;

3) când o infracțiune este săvârșită pentru a pregăti, a înlesni sau a ascunde comiterea altei infracțiuni ori este săvârșită pentru a înlesni sau a asigura absolvirea de răspundere penală a făptuitorului altei infracțiuni;

4) când între două sau mai multe infracțiuni există legătură și conexarea cauzelor se impune pentru buna înfăptuire a justiției.

[...].”

Articolul 279¹

Conexarea și disjungerea cauzelor penale

„[...]

(2) Disjungerea unei cauze privitoare la participanții la una sau la mai multe infracțiuni se admite în cazul în care împrejurările cauzei o cer și această disjungere nu se va răsfrânge negativ asupra efectuării depline și obiective a urmăririi penale și cercetării judecătorești.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării privind excepția de neconstituționalitate

8. Autorul sesizării afirmă că norma prevăzută la articolul 279¹ alin. (2) din Codul de procedură penală este neclară și imprevizibilă.

9. Potrivit autorului, fiind formulată de o manieră generală, norma contestată îi oferă procurorului o putere discreționară, care îi permite să disjunga, în mod arbitrar, cauzele penale. În rezultat, disjungerea cauzei penale conduce la restricționarea accesului la probe din cauza penală conexă.

10. De asemenea, autorul sesizării afirmă că legea nu oferă nicio garanție procedurală împotriva puterii discreționare a procurorului de a disjunge cauzele penale. De altfel, în caz de indivizibilitate sau de conexitate a cauzelor penale, judecata trebuie să aibă loc în același timp pentru toate faptele și pentru toți făptuitorii. Disjungerea cauzelor trebuie să rămână o excepție de la această regulă.

11. În opinia autorului excepției, norma contestată este contrară articolelor 4, 20, 23, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unei prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentantul unei părți din proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 279¹ alin. (2) din Codul de procedură penală, conform căruia: „Disjungerea unei cauze privitoare la participanții la una sau la mai multe infracțiuni se admite în cazul în care împrejurările cauzei o cer și această disjungere nu se va răsfrânge negativ asupra efectuării depline și obiective a urmăririi penale și cercetării judecătorești.”

16. Curtea reține că o altă condiție pentru formularea excepției de neconstituționalitate o constituie aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția.

17. Analizând sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că aceasta a fost ridicată într-o cauză penală de judecare în fond a unor acuzații de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 217¹ alin. (4) lit. d) din Codul penal.

18. Criticând norma contestată, autorul excepției și-a exprimat dezacordul cu disjungerea cauzei penale de către procuror la faza de urmărire penală. Curtea constată că, la faza de urmărire penală, ordonanța de disjungere a cauzei penale era susceptibilă de contestare în fața judecătorului de instrucție (articolul 313 din Codul de procedură penală). La faza judecării cauzei penale în fond, ordonanța procurorului de disjungere a cauzei penale a devenit irevocabilă, iar instanța de judecată nu poate examina în mod separat legalitatea acesteia.

19. Cu toate acestea, de vreme ce instanța de judecată trebuie să vegheze dacă a fost respectată echitatea în ansamblu a procesului penal, Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată în procesul acestei analize. Mai concret, instanța ar putea verifica dacă prin disjungerea cauzei penale nu a fost lezat caracterul echitabil al procesului penal.

20. Autorul excepției a susținut încălcarea articolelor 4 [*drepturile și libertățile omului*], 20 [*accesul liber la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*]; 26 [*dreptul la apărare*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

21. Curtea constată că prevederile articolului 279¹ alin. (2) din Codul de procedură penală au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare, fiind pronunțată Decizia nr. 54 din 13 aprilie 2021.

22. În special, Curtea a menționat că organul de urmărire penală sau procurorul vor anexa la cauza disjunsă probele pertinente. De asemenea, în contextul exercitării dreptului la apărare, persoana interesată sau

reprezentatul ei ar putea cere prezentarea probelor pertinente din cadrul cauzei penale disjuncte. Mai mult, acțiunile și actele organului de urmărire penală sau ale procurorului sunt susceptibile de contestare în fața judecătorului de instrucție (articolul 313 din Codul de procedură penală). Judecătorului de instrucție îi revine sarcina de a cenzura orice pretins abuz al organului de urmărire penală. Prin urmare, Curtea a constatat că norma nu afectează dreptul la apărare sau dreptul la un proces echitabil, de vreme ce există garanții și remedii procesuale compensatorii în acest sens. Curtea a conchis că prevederile contestate nu prezintă vreo ingerință în drepturile garantate de articolele 20 și 26 din Constituție (DCC nr. 54 din 13 aprilie 2021, §§ 31-34).

23. Pentru că nu s-a demonstrat incidența articolelor 20 și 26 din Constituție, în Decizia nr. 54 din 13 aprilie 2021, § 35, Curtea a constatat că nu erau incidente nici articolele 4, 23 și 54 din Constituție, care au fost invocate și de către autorul prezentei sesizări.

24. Având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie, Curtea apreciază că soluțiile și considerentele amintite mai sus își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

25. Prin urmare, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 279¹ alin. (2) din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, ridicată de dl avocat Borislav Babenco, în interesele dlui Nicolae Ceban, în dosarul nr. 1-2186/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 15 iulie 2021
DCC nr. 114
Dosarul nr. 105g/2021*